

Skellefteå 2016-01-21

**Nämnden för folkhälsa och
primärvård i Skellefteå- och
Norsjöområdet**

Ansökan om medel för förstudie ”Fokus arbetsliv – Psykisk hälsa i fokus”

Bakgrund

I Sverige står psykiatriska diagnoser för ca 40 % av alla pågående sjukskrivningar som ersätts av Försäkringskassan. Det handlar bland annat om oro, utmattning, sömnsvårigheter, ångest, depression mm. Siffrorna visar även på en tydligt negativ trend. Faktum är att psykisk ohälsa är den främsta orsaken till sjukfrånvaro i stora delar av västvärlden. Människor med psykisk ohälsa är även den grupp som är mest utsatt när det gäller socioekonomiska faktorer.

Det var bl.a. mot denna bakgrund som politikerna inom Skellefteå kommun och Västerbottens läns landsting ville finna en lösning för att försöka bryta den negativa trenden. De beslutade i slutet på 2013 att finansiera insatser i syfte att öka kunskapen hos kommunens invånare samt arbetsgivare och from 2014 har Skellefteå kommun och Västerbottens läns landsting genomfört ett samverkansprojekt, **Psykisk hälsa i fokus 2014**.

Det övergripande syftet med projektet har varit att främja psykisk hälsa och att förebygga psykisk ohälsa. Målen med projektet har varit att skapa ökad kunskap hos kommunens invånare om hur den psykiska hälsan kan stärkas och hur den psykiska ohälsan kan förebyggas samt att skapa ökad kännedom om den hjälp som finns att få vid psykisk ohälsa. Projektet har genomförts främst via öppna och riktade föreläsningar och seminarier. Projektet avslutas januari 2016.

Från nationell nivå har situationen med psykisk ohälsa uppmärksamats på olika sätt. Ett aktuellt exempel är överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL när det gäller stöd till riktade insatser inom psykisk ohälsa 2016. Denna överenskommelse betonar också behovet av förebyggande insatser.

Det är lärdomar från projektet Psykiska hälsa i fokus samt samhällssituationen i övrigt som ligger bakom utformningen av den föreslagna förstudien vad gäller behov, inriktning och innehåll. De viktigaste lärdomarna är:

- Det förebyggande arbetet måste bedrivas på alla nivåer; individ, grupp, organisation, samhälle
- Fler aktörer behöver involveras
- Det proaktiva arbetet måste vara baserat på forskning- och evidens
- Det finns ett stort behov och intresse av konkreta verktyg inom området psykisk hälsa
- Ledarskapet i arbetslivet är mycket viktigt i alla stadier.

Förstudien "Fokus arbetsliv – Psykisk hälsa i fokus"

Givet läget ser vi att det finns behov av fortsatta och nya insatser inom området. Utgångspunkten är:

- Den samlade sjukfrånvaron fortsätter att öka
- Sjukfrånvaron störst bland kvinnor
- Ökningen extra kraftig i psykiatriska diagnoser
- Idag mest fokus på vård, behandling och rehabilitering
- Förebyggande insatser efterfrågas
- Bred samverkan krävs för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa
- Vi behöver ta vara på och utveckla det som varit framgångsrikt

De främsta ingångsvärdena för vårt fortsatta arbete, utifrån beskrivet läge, är i praktiken:

- Fokus på proaktivitet – förebygga ohälsa!
- Skapa en bred och unik samverkan mellan viktiga aktörer
- Fokus på arbetslivet och stöd till chefer/ledare
- Lyfta lärande på olika nivåer – individ-grupp-organisation-samhälle
- Analys av vad som finns och vad som saknas på kort och lång sikt för olika målgrupper
- Ska bygga på etablerad forskning och evidens
- Tre steg för fortsatt finansiering; förstudie, genomförandeprojekt, implementering.

Syfte

Syftet med förstudien är att sammanställa nuläget vad avser samband mellan hälsofrämjande insatser respektive rehabiliterande insatser med särskilt fokus på psykisk hälsa och arbetslivet samt identifiera och säkerställa en långsiktig struktur för utvecklingsarbete i samverkan.

Målsättningar

Målsättningarna för studien är:

- ✓ Identifierat nyckelaktörer och nyckelpersoner/funktioner
- ✓ Identifierat och dokumenterat befintliga framgångsrika arbetssätt hos samverkansaktörer

- ✓ Utvecklat och förankrat metod/modell och arbetssätt för främjande verksamhet kopplat till modern forskning
- ✓ Tagit fram förslag på samverkansstruktur och organisering
- ✓ Tagit fram förslag på fortsatt finansiering samt implementering

Genomförande

Genomförande och aktiviteter bygger på angivna målsättningar. Detta ger följande översikt av aktiviteter:

- Analysera och dokumentera:
 - samband mellan hälsofrämjande (proaktiva) insatser respektive rehabiliterande (reaktiva) insatser på individ-, organisations- och samhällsnivå med särskilt fokus på psykisk hälsa och arbetslivet
 - nuläge vad avser hur berörda aktörer lokalt och regionalt främjar psykisk hälsa kopplat till arbetslivet
 - befintliga arbetssätt kopplat mot olika målgrupper, typ av insats, m.m.
- Tydliggörande av roller och ansvarsområden (inom samverkansgruppen)
- Besöka aktörer för förankring och gemensamt lärande (lokalt/regionalt/nationellt)
- Genomföra workshops och seminarier med nyckelaktörer
- Dokumentera, sprida och återkoppla till nyckelaktörer
- Föreslå plan och strategi för fortsatt arbete, organisering och finansiering

Identifierade samverkanspartners

I anslutning till projektet Psykisk hälsa i fokus har vi identifierat flera relevanta samverkansaktörer. De flesta av dessa aktörer har också visat att de önskar delat aktivt i studien utifrån sina respektive ansvars- och kompetensområden. Sammanfattningsvis är de:

- Kommunen (olika delar)
- Hälso- och sjukvården (landsting)
- Försäkringskassan
- Arbetsförmedlingen
- Andra arbetsgivare: privata, ideella
- Företagshälsovård
- Folkhälsorådet - Folkhälsopolitiskt program
- Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Folkhälsomyndigheten
- Socialstyrelsen
- Socialpsykiatriskt kunskapscentrum
- Fackliga organisationer
- Samt andra myndigheter

Vi ser medverkan från dessa samverkansaktörer som avgörande för långsiktiga och hållbara resultat och effekter.

Tidsplan

2016-03-01 – 2016-06-30

Ekonomi

- Projektledare (2 X 50 %)	200 000
- Externa tjänster (processledning/stöd)	50 000
- Dokumentation, uppföljning/utveckling)	40 000
- Resor (lokalt, regionalt, nationellt)	30 000
- Lokaler	25 000
- Övrigt	20 000
TOTALT	365 000

Förstudien föreslås finansieras av bl.a. två aktörer:

- Landstinget
- Skellefteå kommun

Ansökan om medfinansiering kommer att göras till samtliga aktörer i närtid.

Ansökan om medfinansiering

Undertecknade ansöker hos Nämnden för folkhälsa och primärvård om medfinansiering av förstudien med **25 000 kr**.

Styrgruppen för Psykisk hälsa i fokus

Skellefteå 2016-01-21

Lena Pettersson
Västerbottens läns landsting

Per Bergman
Skellefteå kommun

Stellan Berglund
Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö